

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número..... 0'05 cèn. pta.
 A domicili. Es trimestre..... 0'65 »
 Un any..... 2'60 »
 Per dotzenes..... 0'45 »
 Núm.º atrassats des 2.º tom... 0'06 »
 Id. id. des 1.º tom... 0'07 »

SONARÁ GADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
 SI TÉ VENT Á SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fóra Palma. Dins Mallorca. { 3 mesos.... 0'85
 { 1 any..... 3'25
 Dins España... { 3 mesos.... 1'00
 { 1 any..... 3'50
 A Ultramar y s'Estrangé.. { 3 mesos.... 1'00
 { 1 any..... 5'50

SA BALANSA.

(TRADUCCIÓ LIBRE DES CASTELLÁ, PER UN IGNORANT.)

S'esperit de ses tenebres (en Barrufet en bon mallorquí) s'estava passetjant tot ufanós per dins l'ayre ó atmósfera que mos rodetja, contemplant ses vanidats humanes, à que nòltros donám es nòm de fums de formetjades.

—¿Quants son, (deya per sí mateix, accentuant molt ses paraules y donantsè tò de qui fa fé;) quants son que despreçian aqueixes vanidats? Reunits tots els del mon no bastarian per omplí la sala des Congrès d'España. ¿Ahont son els actes de virtut cristiana? Casí no se coneixen; aislats y perduts entre sa multitut d'actes inspirats per sa vanidat humana, apenes se pòden distingí maldement sian cercats amb uyeres d'aument. Que se repleguin y pésin totes plegades ses accions d'els justs de tot el mon, tant passat com present, y es séu pès no igualará, ni de molt, à ses vanidats d'un sol dia des llogaret més insignificant!

Un esperit de sa llum se presentá devant el de ses tenebres.

—Venç, (li va dí,) à proposartè un desafío. Tú acaramullarás dins un plat de balansa totes quantes vanidats vulgues posarhí; jo cercaré un quantre-pès, y si lògr fé caure sa balansa, seré vencedor.

—*Convenido:* (respongué el príncep de ses tenebres;) ara reuniré tota sa méua Cort perque presencihi sa téua derròta. Jo sé, (continuá diguent), un lloch molt apropòsit per aqueixa *lucha*. Al Sur de la Siberia hey ha un gran terrenno ignorat d'els viatgers. Peñaloses muntañes y escabrosos bòschs el rodetjan y el fan totalment solitari. Alguns d'els méus subdits enjegats d'Europa y América han trobat allá un refugi ahont no se veuen perseguits ni molestats per ses lletanies d'els missionés. ¿T'agrada aquest lloch?

—Sía com tú dius, (respongué l'es-

perit de sa llum;) anèm à n'aquest territori.

Satanás s'equivocava quant deya que aquell país no era conegut per cap viatgè. Jo hey acabava d'arribá després d'havè atravesat amb un globo una multitut de terres de ses quatre parts del mon. Els animals que l'habitavan, qu'encara no coneixian sa malicia d'els homos, me reberen amb molta cortesia y mil atencions y demostracions de respecte. Dins una gran còva vaitx trobá hospedatge y allá vaitx col-locá tots els méus instruments. Un d'els més preciosos eran unes uyeres que m'havía regalades un *jefe* indio à ne quí jo havia fèt un gran favó. Amb aquestes uyeres distingia amb tota claretat y pormenors els esperits més impalpables. Ja fa temps que no les tench; un escrupòl de consciència m'obligá à romperlès. No m'arrepentesch d'haverhó fèt, perqu'amb alguns mesos que 'm vaitx serví d'elles, vaitx coneixe qu'es méu caracte s'havía mudat per complet y m'havía convertit amb un vertadé *misántropo*. Podria contarvós còses molt curioses que vaitx arribá à coneixe amb l'ajuda d'aquestes uyeres, pero per ara les vuy callá, perque publicarles seria causa de grans escándols, puis destruiria sa reputació de molts y alts personatges que gòsan del favor populá y no crech convenient derribá aquests idòls. Axò es un entreteniment que se prènen els pòbles quant per un capritxo qualsevòl se cansan d'ells, y, qual si fossen nins, mudan de juguetes.

M'estava assegut devant sa còva de qu'havía près possessòri perque 'm servís de casa, quant l'esperit de sa llum y el príncep de l'actual societat moderna de mala lley devallaren à n'aquell plá de la Siberia. Quant Satanás me va veure quedá tot sorprès y comensá à ecsaminarmè amb tota detenció.

—Tenía pò, (digué al mateix temps qu'observava els méus instruments), que no fos algun missioné; pero per ses eynes qu'emplea conech qu'es un sábi naturalista. Aquests no son de teme per

mí; no fan la guerra à n'els dimonis, sinó qu'al contrari molts d'ells, amb ses séues doctrines estraviades son els méus millors ajudants.

No tractaré ara, ignorants lectors, de descriure aquest personatge; perque si bé es veritat qu'amb ses uyeres que vos he dit vaitx veure y coneixe moltes còses d'ell, no tròb paraules que sian bones per esplicarhó en cap idioma (y conta qu'en sé més de xexanta.) Per lo tant contentauvós en sebre qu'aquell qu'abans era el més hermós d'els xerafins está ara (per sa séua supèrbia) convertit en sa mateixa lletjura, y qu'es sa cosa mes repugnant y abominable que pugau imaginar.

Tampoch me crech amb fòrses bastants per esplicarvós s'hermosura, y sa gloria de l'esperit de sa llum. Unicament diré que sa séua vista me causá tanta satisfacció qu'hauria donat tot quant hey ha en el mon, per podè gosá nomes cinch minuts de sa presència angelical. Gracies à n'aquest esperit benaventurat vaitx podè suportá, sense morirme de pòr, s'horròs aspècte de Satanás.

—Conforme t'he advertit, (digué el príncep de ses tenebres,) vaitx à convocá la Cort infernal perque presencihi y celebr sa téua derròta, esperit temerari que t'atreveixes à volè trobá un quantre-pès capás de fé tombá sa balansa ahont acaramullaré ses vanidats de sa societat actual.

No sé de quins mèdis se va valè Satanás per convocá la Cort infernal; un derrera s'altre varen compareixe tots els dignataris d'ella. Un dimoni, criat d'un gran *magnate*, que jo dominava amb ses uyeres des jefe indio, me va fé coneixe els més principals. Dech advertí à n'els méus lectors que jo no don molt de crèdit à ses paraules d'aquell criat, també esperit de sa mentira.

Gracies, pues, à n'aqueix confident, vaitx coneixe à *Belcebú*, señó d'els espies d'els dimonis, primera dignitat de la Cort infernal després de Satanás. Aquest célebre dimoni, alt y gròs com

una muntanya, s'assegué a un gran trono a sa part de s'atmosfera de sa méua esquerra. Corona es séu front una cinta de foch; sa séua cara es negra y es séu aspecte molt terrible. Dú ales de rata piñada.

A n'es séu costat prengueren assiento el príncep de la Mort deixant veure ses séues dents ben afilades y ses repugnants llagues que cubrían el séu còs; y el príncep de ses llàgrimes, dimoni horrorós tot plè de plòrs de mares y sanch de nins.

A n'aquests seguían, segons sa dignitat, *Pluton*, príncep des foch; el gran negre y gran mestre d'els conventillos, dimoni melancòlich y taciturno; *Proserpina*, princesa d'els esperits malignes; *Adramenlek*, gran canceller; *Astaroth*, gran tresoré; *Vergal*, jefe de sa policia secreta; *Baal*, general en jefe d'els escèrcits infernals; *Leviathan*, gran almirant; *Belfegor*, embaxadó de Fransa; *Belial*, embaxadó de Turquia; *Rimmon*, de Russia; *Thamus*, d'Espanya; *Uglin*, d'Italia; y *Martinet*, de Suissa.

Derrera la Cort hey havia una multitud de jefes, oficials, llibrèas, guardes, etc., etc. Una gran oscuritat rodetjava y cubria aquells tenebrosos personatges. Unicament rayos vermeys y verts que de tant en tant brillavan a sa bena de foch de Belcebú, deixavan veure una mica els objectes d'aquell lloch ocupat per la cohort infernal.

En front d'es lloch que jo ocupava, una fòrsa invisible sostenia ses balansas. Cada plat ocupava un centenà de cortejades.

Satanás doná ses séues ordres, y de totes ses ciutats y pòbles del mon comensaren a vení dimonis amb ses vanidats qu'havian arreplegades per posar-les a un d'els plats de sa balansa. Allò era un espectacle sorprendent, maravellós, sublime!!!....

De Llevant y Ponent, de Tramuntana y Mitjorn, arribavan numerosos grupos carregats d'objectes de lujo, comprenhent amb ells, els criats, cambres, cans, cavalls de paseix, monèyes, llòros, etc., etc. Els dimonis heu anavan acaramullant tot, axí com venia, a n'es plat de sa balansa.

Per espay de tres hores es sol quedá cubert p'es pas de ses cabeyeres postisses de ses dónes d'Europa; un renou molt llarch d'objectes que quèyan dins es plat me va cridá s'atenció; girant es cap vaitx veure que tal estruendo el produhian millons de dentadures postisses. Un fibló de vent que vengué després me fé caure en terra y aferrarmè a n'es tronch de sa méua filosofia. S'esperit que jo tenia dominat me digué qu'aquella tempestat no era més que grans ones de paraules buydes ó sense sentit. Un dimoni les va reuni totes y les col·locá dins sa balansa. Poch després arribaren gran nombre de camells

carregats amb odres plenes de suhó d'els sabis ocupats en cercá arguments per combatre s'intervenció de Deu en aquest mon; totes ses odres venian adornades amb ses condecoracions goñades amb aquest trabay, y amb ses aprovacions de ses Academies. Altres camells duyan els cervells d'els més anomenats filòsòfs des sigle devuyt. S'esperit que jo tenia encadenat quant los va veure, arrufant es morros y nas, esclamá:

—Axò no té ningun pès; s'en podrian havé escusat.

Un altre carregament, duyt p'els dimonis, no pogué méns de ferme riure. Se componia d'oracions de ses ànimes hipòcritas y orgullosos. Altres dimonis arribaren també agobiats p'el pès de sa càrrega que duyan: la componian els mals sofrits voluntariament per adquiri bens temporals.

No acabaria may si bagués d'enumerá tots els objectes que posaren dins sa balansa. Crech que 'l mon aquell dia va quedá tot desèrt y en plena tranquil·litat.

La Cort infernal pareixia no prendre gran part ni interés amb so grandios espectacle de ses vanidats que s'anavan acaramullant dins sa balansa. Casi tots els prínceps y Satanás mateix heu presenciavan distrèts. Belcebú feya badays, y cada vegada que respirava produhia grosses perturbacions en la mar y en l'atmosfera en tota sa regiò asiática.

—Ja me pareix (digué Belcebú) qu'es plat está ben plè; es des nostro rival encara no té res. ¿Voldrá per ventura aquest beninòni riurersè de noltros?

A un llogaret d'una vila de Mallorca, y per tant molt lluny d'aquell país de la Siberia, habitava una pobre doneta que no tenia per menjá més qu'un cantonet de pá. Tocaren a sa porta. Aquella veyeta corregué per obrí y un pobre se li presentá demanantli «una almoyna per amor de Deu.»

—¡Oh dia venturós! (esclamá sa veyeta). ¡Deu me visita!

Tenia per costum considerá als pobres com a enviats de Nostro 'n Señor.

Prengué es cantó de pa y xapanlló digué:

—Partiguem la mitat perhom.

Y en doná una part a n'es pobre, afagint:

—En les vostres oracions recordauvos d'aquesta veyeta a ne qui sa societat té tan olvidada....

Es pobre prengué es pa, y se retirá després de fé la señal de la santa creu a n'aquella miserable caseta. Mentres s'anava alluñant, menjava es trosset de pa qu'amb tan bona voluntat li havia donat aquella pobre dóna. Es moviment d'es caminá y s'essè aquell pa ja un poch dur, fonch causa qu'á pesar des cuydado d'el pobre, en caygués una miqueta en terra. Aquesta miqueta fonch recobida y entregada á l'Angel de sa llum. Aquest l'agafá y la posá dins es

plat de sa balansa qu'encara estava buyt, y aquest pès, a n'es pareix tant petitoy, fonch moltíssim més faxuch que tot es contengut de s'altre plat, qu'eran ses vanidats replegades p'els servidors de Satanás.....

S'esperit de ses tenebres se doná per vensut y desaparegué amb Belcebú y tota la cort infernal. S'Angel s'eu muntá a n'el Cèl duguent-sen sa miqueta de pa; y un esperit, que no pareixia vení del Cèl ni del Infèrn, que no tenia res de viu ni de mort, va apareixe; replegá totes ses vanidats y s'en aná: era l'esperit de sa pols, des no-res....

Ignorants lectors, quant veyau un bossí de pa en mans d'un pobre, mirauló amb respècte. Ecsisteix una cosa més preciosa, de més valor que ses vanidats, derrera les quals corre sa societat actual; aquest pá marcat amb so sello de sa caritat será presentat á Deu el dia del Judici per l'Angel de la Guarda d'aquell qu'haurá donat amb alegria una almoyna a n'el pobre de Jesucrist.

J. F.

À MALLORCA.

¡Que n'ets d'hermosa Mallorca,
Sobre les ones dormida!
Y mes qu'hermosa estimada
Per qui com jo t'aprecia.

Ben dematí quant de l'aua
Se veu la llum indecisa,
Quant les gotes de rohada
Semblan pedras cristalinas:

Aucellets d'ala lleujera
Sos cants y piulos t'envían,
Y de rama en rama saltan
Com si fossen paperinas,
Deixant corre per los ayres
Celestials armonies.

De tos jardins les floretes
Van obrintse condormides
Y fugir deixan l'aroma
Fresch y pur que se respira.

Tos arbres plens de verdó,
Per demostrá s'alegría
Van moguent les verdes rames
Abans encara adormides,
Que s'enquantran y se besan
Y s'abrassan com amigues
Y s'aixecan y s'abaixan,
Com les ones fugitivas.

Veitx baixá de los costats
Corrents d'aygo fresca y viva
Que devallan de ton front
Qual cabeyes d'hermosa nina.

Tèrres, arbres y floretes,
Tot alegría respira
Y riguent Naturalesa:
Saluda cantant el dia
Y plòra mars de rohada
De la nit al despedirse.

Quant te veitx, illa frondosa,
De bellesas tan gornida,
No puch méns d'esclamá
Prenguent part en ta alegría.
¡Que n'ets d'hermosa Mallorca,
Sobre les ones dormida!
Vulla Deu que tas pedretes
Sian ma tomba algun dia.

B. SALVÁ.

XEREMIADES.

Ses aygos, vents y tormentes de dijous passat han estat generals per tota s' illa. Per sa part de Son Bibiloni han estat una pedrada de pedres com á nous.

P' es Pont d' Inca ha fét maitx, tomant parets, duguetsen arbres y terres y fent bastant de trenca.

A Manacor y Petra ha coronat molins. A Alaró un aygat qu' es torrent no la podia recóhi.

Y á Ciutat está dit amb una paraula s' aygo que duya sa Riera passava per demunt es pont de fusta.

Pe Santa Catalina hey ha casa que n' ha tengut nou pams y pe Son Serra, s' en ha duyt de qualcuna matalassos y tot, segons diuen. Tot axò acompanyats de trons y llamps de lo més faest á la una del dia y repetit á la una de sa nit ha fét de Palma una delicia poch enviable.

*
**

Mos agrada veure un *áncora* bona.

A Mallorca en tenim una qu' es fòrta ferm, y en doná fondo aferra d' unglá, y aguanta, y no es dona cap mica.

Però devegadas en vés de doná fondo á lloch de ròques ó d' algues, el vol doná allá ahont no hey ha aferray; y llavò succeheix que llaura ferm, y lo pitjó de tot es que quant llaura remòu es fons y fa aná s' aygo térbola.

*
**

Sa festa de Sant Agustí de Felanitx ha estat de lo més lluhida qu' es podia esperá. Es temps l' ha respectada de tal manera que lo únich que no li ha deixat fé es sa corrida de novillos qu' anava á ma d' essé es buñol de sa festa.

A les dues se posá á ploure y ploqué fins á les quatre. S' aclarí y féren ses corregudes sense caló, y á s' horabaixa es fochs artificials y globos y música y concurrènci de lo més alt de punt sense pòls, ni caló, ni vent, ni aygo. Lo més hermós de tot era qu' el Cèl també hey prenía part en sa funció des fochs d' artifici perch' en feya de naturals tan hermosos demunt s' horisonte y tan capritxosos que dava gust es veurerlós.

A mitja nit, acabada sa funció, quant tothom s' hagué retirat á ca-séua, una ratxa de vent y una bona aygo se encarregaren de desfé es cadafal, encortinades, archs de murta y arbossera, llanternes venecianes y demés adornos que engalanavan alguns d' els carrés de la vila.

*
**

Ja ha passat sa caló forta. Amb tanta d' aygo es d' esperá que sa que queda per fé encara, sía al manco agontadora.

*
**

ANYORANSA.

En dedicatoria á mon bevolgut amich RAMON MARTORELL.

Ja dèu jorns contám qu' adeu dirte vaitx amich simpátich; y dèu jorns fa qu' el còr méu dins el pit es serva estátich.

Si; dèu jorns fa que l' ausència sembrá en mí l' anyorament, sens que puga amb complacència treurelmè del pensament.

Puis que sembla frenesí l' ardor qu' amb mí s' agombola vehent ton pòble fet jardí qu' al còr més nafrat consola.

Per això al trench de l' aubada per poch que 's puga admirarse sòls en torn d' eixa morada la ditxa es veu ballugarse.

Les campanes balandrejan anunciant l' *Ave Maria* y en tot ser apar qu' hey vejan retratada l' alegria.

D' els arbres en lo fullatge daurat per los raigs del sòl llansa alegre en el oratge son bell cant lo rossinyòl.

Y mil bálsams despedeixen ja les herbes, ja les flòrs, quant abelles mils pateixen per aspirar sos tresòrs.

¿Y les nines? ¡ah, les nines! bé 's mereixen alabá, que si á Palma n' hi ha de fines dins Pollensa també n' hi ha.

Son senzilles, son curioses, admetents, lleals y belles, y sinceres, y garbosas, fins y tant que 's pintan elles.

Y en torn de tanta hermosura benestar y poesia, s' alsan puigs á la ventura còm que per guardar m' aymía.

Puis que tant m' encativá ton natal pòble, amich meu, qu' encar' ara he de jurá no donarte un altre adeu.

Per ssò es qu' haig fet prometènsa de cantar amb veu gloriosa;
Que Mallorca joya hermosa té en lo pòble de Pollènsa.

JUAN MESTRE Y MESTRE.

16 d' Agost 1884.

COVERBOS.

Un pagés á ca un fotógrafo:

—Señó: ¿que vol y em farà es méu retrato?

—Des primé dèu reals; des segon tres y d' els altres lo mateix.

—Ydo, me fassa es segon.

—¿Y es primé?

—Vosté el vendrá per conta séu.

*
**

Un señó va aná molt alarmat á consultá á un metge molt hò sobre lo que havia de fé per no tení es colera, y aquest

després de dirli que poria menjá de tot, encara que poch, qu' havia de tení es ventre net, etc., etc., li recomaná amb molta d' insistència que no menjás meló.

Heu notá un amich íntim séu y quant s' en va havé anat es señó li demaná:

—¿Com es que no vols que menj meló y vols que menj porch qu' es més indigest?

—Perqu' á mí m' agrada molt es meló y axí si cap client méu, que son molts, en compra, lograré que vajan barato.

*
**

Un pobre homo caygué d' un tercé pis al mitx des carré quedant molt llastimat y casi mort; hey acudí gent, y una señora caritativa li alsá es cap posantlosé dins sa falda, y quant vé que no era mòrt li feu dá un tassó d' aygo.

Aquell pobre obrí els uys mitx esmortahits y amb veu llastimosa digué:

—¿Y de quin pis deu havé de caure un homo perque li donin un tassó de ví?

—Desde es derré pis; (contestá una dòna que tenía es séu homo que sempre anava tocat d' ala.)

*
**

Un estudiant escrivía á un amich séu diguentli:

«Anit tENCH precisió d' aná á n' es ball. Fé el favó de deixarmé un vestit per anarhí, que no 'n tENCH cap....»

S' amich li contestá:

«Pots dispondre des *traje*, però deixém primé uns calsons perque puga sortí de ca-méua per durlo 't.»

*
**

«¡Ah dolent! (escrivía un pare á un fí); si ses bastonades se poguessen escriure, llegirías aquesta carta amb s' esquena.»

*
**

Parlant á una tertulia d' una señoreta molt guapa y molt parladora, li demanaren á un qu' era lo que més admirava d' ella y contestá:

—Lo que més m' admira es que tanta llengo cápia dins una boca tan petita.

*
**

Un homo condemnat á mort quant fonch á baix des *cadalso* demaná un tassó de ví; quant el vá tení, afiná una mosca dins ell, y no 'l volgué beure.

—¡Tira sa mosca y beuté es ví; (li digué aquell que ley havia duyt).

—No 'n vuy: si 'n bevía estich segú que si no tenía un còlich, al ménos demá m' aixecaría amb mala boca.

*
**

—Vaja una cosa, (deya un curt de gambals,) es fanch embruta es calsons blanchs amb taques negres y ses botes negres amb taques blanques.

*
**

Una vegada tregueren per menjá, à un seño que feya cap à una fonda, llam-pugues frites, pero tan corrompudes, que no se les podia acostá á sa boca.

—Homo: ¿y qu' es aquest peix? (preguntá es seño á n aquell fondista.) ¡Ell no's menjadó!

—¡Com! (respongué aquell homo amb un natural franch). Vostè despuysahí en va menjá, y prou que li agradaren.

—Ses de despuysahí eran bones.

—Puis sápia que son germanes y agafades totes à una mateixa hora.

*
**

Un homo molt aficionat à sa música, estava à punt de morí y vá aná à veuré un amich séu diguentlí al acte d'entrá:

—¿Qu' es? ¿com te trobes? ¿com estás?

—Ah, fiet, (li respongué es malalt;) estich à punt de cantá s' *Aria final*.

EPIGRAMES.

Una dòna se queixava
Amb s' amiga des costat
Que s' homo venia gat,
Y tota la nit cridava.
—Del mateix mal som ferits;
¡Y molt més fòrt, Bèt María!!
En el méu sa gateria
Li péga en es cap d' els dits.

Un barbé de pols fexuch
Un homo afeytava un dia.
Des diumenges sa camia
Amb un tay, li tregué es such.
—Ses patilles s' usan ara,
¿Que les vos tench de deixá?
—¡Sortiuné per 'vuy germá
Sòls que me deixeu sa cara!!

Un señoròt que tenia
Un nin molt avesiat
D' amichs séus fonch visitat
Quant de son Sant vengué el dia.
—Un aset vòls. ¿Que no's vé?
(Son pare en es nin va dí).
—Pero, no 'l vuy algerí;
El vuy gròs. ¡Mes que vostè!!

MESTRE GRINOS.

CORRESPONDENCIA.

Ervisa y Juriol de 1884.

Señor Director de L' IGNORANCIA:

MOLT SEÑOR MEU: Un d' els compromissos qu' amb vostè vaitx contrèure à sa nòstra separació, va essé escriurerlí alguna carteta d' en quant en quant per posarló al corrent de lo que passa per aquí.

Sa questió principal avuy en día es sa pò des *còlera* y per lo tant d' axò mateix he pensat ocuparmé per fé sebre à aquells més poruchs es mòdo de combatre es *microbios* econòmicament, tal còm veitx qu' es fá per aquí.

A molts de periòdichs respetables y persones entèses hem vist ò sentit à dí que s' higiene pública y particulá es lo qu' en situacions còm ses presents deu havè de cridá més s' atenció d' els governants y encarregats de sa salut des pòbles, però en aquesta ciutat, fins aquí s' ha fét oreya de cònsul ó s' ha comprès al revés, y á judicá per lo qu' es veu, tractan de combatre aquell animaló per mèdi d' un altre que pòt ò put més qu' éll, y que ja 'l tenen tan aclimatat y amb ús que sembla no se donen de tal companyia, per sí sòla capás de desarrollá una pèste entre els que estiguessin acostumats á viure á lo persona.

Sa composició que serveix còm á desinfectant consisteix per alguns carrés, bastants per desgracia, amb una composició de llexivada y aygos brutes conservades fins que no pòren agontá més per estoviá s' aygo qu' hauriam de comprá, y aygos majós y menós posades en conserva de sòl à sòl á un recó de sa casa ò devall es llit, tot lo cual á ses primeres hores des matí ó á sa cayguda des decapvespre se deposita á n' es carré perque serveixa d' entreteniment á s' avirám y de recreo á n' els transeunts després de mesclat amb algun poll, gat ó cá mòrt, y els demás fems de peix, fruytes y desperdicis corresponents.

No se crega qu' aquesta recepta que deix apuntada passi desapercibuda p' els qui deurian corregirhó perque un d' els citats punts, y no es de ménos repugnancia, es á ses immediacions de sa casa de la salut, frequentada per consiguient per membres de sa Junta de Sanidat, els que, ò son ben sorts de nás ò apoyan aquests perfums perque serveiscan de fumigació.

Moltes mes còses podria contá respècte á policia, però crech que lo dit ja basta per demostrá s' interés amb á qu' es mira aquí sa salut pública.

En quant á n' es sistema de corantenes que s' ha observat, fins aquí s' han fét tots els mèdis no tan sols perque no tengúes proporció de sorprendermós es còlera, sino perque no pogués vení tampoch cap persona que no dugués sa bossa plena y gosás d' una completa robustès, per lo qu' eran somesès á cinch dies d' observació á pròva de bomba embarcats dins una llanxa y á s' intempèri des sòl, sa serena y els còps de má, pagant per purgarsé d' aquest mòdo dues pessetes diaries per sa llanxa y un duro á cada un d' els dos gordians que li feyan companyia, ajudantlí á consumá ses provisions si en tenia ò fentlí pagá lo que volian de ses que li facilitavan (1); fins que per últim s' adoptá que 'n lloch de sa llanxa se fés s' observació á *campo raso* demunt un illòt, sistema un poch més descansat per aquelles persones qu' es maretjan, y dues pessetes més barato.

Si sa méua ploma estigués en millors mans, ò dirijida per un que no fos tan ignorant còm jò, crech qu' amb lo dit, contat en pedres menudes, n' hi hauria per omplí ses quatre cares des séu setmanari, però sa pò à no contarhó bé y de cansá massa als lectors, m' aturan de fé es comentaris á que se presta, perque cadascú els puga fé en el séu gust sense pèdre sa paciència.

Fins un altre dia me repetesch son servidó é ignorant

ES CORRESPONSAL.

(1) Diuen males llergos qu' enviaren de Palma una aufabia plena de xocolati, que vá havé de fé cinch dies d' observació, y els gordians de la salut, ò no sé qui, heu oloraren y en varen fé 18 lliures de sauvatge, lo mateix que dos pans y tres pessetes de formatge d' un pobre viatgé que venia de Mahó, pero jo supòs que degueren observá algun *microbio* en aquests comestibles y procuraren fé desapareixe es perill per pò de sa pò.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—Ningú pòt mirá sa cara des sòl.
SEMBLANSES.—1. En qu' hey ha bombes.
2. En que té ponts.
3. En que fan calas.
4. En que pescan.

XARADA.....—Es-ca-rabat.

PREGUNTA.....—1. Es de La Sèu perque té tota l' iglesia devant.

CAVILACIÓ.....—Llampayes.

FUGA.....—A Porreres tench d' aná
A du una porrerenga,
Ni es cincla ni es trenca
Ni es romp ni es rompra.

ENDEVINAYA.—Sa caló.

GEROGLIFICH.

L A C I N O

: 2

R O Q I :

ECSEMÉ.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla un lòco à n' es temps?
2. ¿Y un catrí à moltes butaques?
3. ¿Y ses rates à molts de joves?
4. ¿Y unes sabates nòves à un ratolí?

UN DE LA PURSIANA.

XARADA

Ma primera es una lletra;
Ma segona crech jo qu' es
Article gramatical;
Sa tercera una còsa es
Que tench jo y que molt val;
Y es tot llinatge es
Qu' à Mallorca n' hi ha molts.
Mira bé si sabs lo qu' es.

UN CABALLERO ANDANTE.

PREGUNTA.

¿Qu' es lo més mal de trobá en aquest mon?

CAVILACIÓ.

PER RAVES

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
ELL.

FUGA DE VOCALS.

.n s.l.d.t m' .n h. d.t m.c.
y d. m. s' h. .n.m.r.t
i.y! j. n. s. l. q.. 'm p.ss.
s.mpr. p.ns .mb s. s.l.d.t

ENDEVINAYA.

Jò corr mes que tot corrèu,
y tench els brassos tant fòrts
que puch fe reviuere els mòrts,
y croxir tota la Sèu.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vi us.)

30 AGOST DE 1884
Estampa d' En Pere J. Gelabert.